



# **Dierenwelzijnsbeleid Gemeente Alkmaar 2025-2030**

## Colofon

Datum: 27 januari 2025

Gemeente Alkmaar  
Mallegatsplein 10  
Postbus 53  
1815 AG Alkmaar  
Tel. 14 072  
[www.alkmaar.nl](http://www.alkmaar.nl)

© Copyright gemeente Alkmaar 2025

*Niets uit deze publicatie mag zonder toestemming van de gemeente of derhalve een bevoegd persoon van de gemeente Alkmaar worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/ of openbaar gemaakt door middel van druk,*

# Inhoud

<b>Voorwoord</b>	<b>4</b>
<b>1. Inleiding</b>	<b>5</b>
1.1 Algemeen	5
1.2 Het actualiseringsproces	5
1.3 Leeswijzer	6
<b>2. Beleidsuitgangspunten</b>	<b>7</b>
<b>3. Dieren in Nood</b>	<b>8</b>
3.1 Inleiding	8
3.2 Opvang en vervoer	8
3.3 Dierenmishandeling	9
3.4 Dierenwelzijn en de organisatie	9
<b>4. Huisdieren</b>	<b>10</b>
4.1 Inleiding	10
4.2 Honden	10
4.3 Katten	11
4.4 Overig	12
4.5 Dierenbuddy	12
4.6 Minimabeleid	12
4.7 Paardensport	12
<b>5. In het wild levende dieren</b>	<b>13</b>
5.1 Jacht	13
5.2 Hinder van dieren	13
5.3 Hengelsport, vissen	15
5.4 Gedragscode voor openbare buitenruimte	16
5.5 Inzet voor overige dieren	16
<b>6. Recreatie met dieren</b>	<b>17</b>
6.1 Kinderboerderijen	17
6.2 Evenementen	18
<b>7. Educatie en communicatie</b>	<b>19</b>
7.1 Educatie	19
7.2 Communicatie	20
<b>Bijlagen</b>	<b>21</b>
Bijlage 1	22
Bijlage 2. Evaluatie	24
Bijlage 3. Samenvatting wensen dierenwelzijn stakeholders/ partners	25
Bijlage 4. Input inwoners	26





# Voorwoord

Geachte inwoner van Alkmaar,

Voor u ligt het geactualiseerde Dierenwelzijnsbeleid 2025-2030. Alkmaar is een bevlogen gemeente als het gaat om het welzijn van dieren. Dieren zijn wezens met gevoel, zij hebben hun eigen waarde. Dierenwelzijn gaat over de kwaliteit van leven voor de dieren. En daarom zijn er afspraken gemaakt die het welzijn van dieren bevorderen. Welke dat zijn kunt u in de volgende hoofdstukken lezen.

In dit beleid staan de belangrijke wettelijke taken van de gemeente beschreven en hetgeen de gemeente nog meer doet, waaronder het aanpakken van mishandeling en hinder. We hebben ook nagedacht over het welzijn van dieren tijdens evenementen en de broedtijd. Daarnaast hebben wij nagedacht hoe u zo gemakkelijk en prettig mogelijk uw hond kunt uitlaten zodat hij het ook naar zijn zin heeft. Wij geven aandacht aan hoe we overpopulatie kunnen beperken, zodat het ene dier het niet meer onprettig maakt voor het andere dier en de biodiversiteit in stand blijft.

Wij hebben onderzocht wat goed gaat en wat beter kan. Om tot een goed geactualiseerd beleid te komen hebben wij input opgehaald bij betrokken organisaties en inwoners en is een raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd. Het resultaat dat voor u ligt biedt de basis voor de uitvoerende stappen.

Met vriendelijke groet,  
Jasper Nieuwenhuizen  
Wethouder dierenwelzijn



# 1. Inleiding

## 1.1 Algemeen

Het Dierenwelzijnsbeleid 2025–2030 volgt het Beleid Dierenwelzijn 2020-2024 en de Beleidsnota dieren en dierenwelzijn 2016–2020 op. Dit beleid betreft een actualisering van het bestaande beleid, dus waar het goed gaat, zal het zo blijven en waar het verbeteringen aangaat, zullen die in de komende periode worden doorgevoerd. De beleidsuitgangspunten uit dit document worden in een ambtelijk uitvoeringsplan verder uitgewerkt.

De indeling van het Geactualiseerde Dierenwelzijnsbeleid 2025–2030 is anders dan dat u gewend bent. De indeling is geïnspireerd op voorbeelden van andere gemeenten. Waar het nieuw beleid betreft staat het erbij. De uitgangspunten voor het dierenwelzijn<sup>1</sup> zijn het bieden van goede levensomstandigheden:

- vrij van dorst en honger;
- vrij van ongemak;
- vrij van pijn, verwonding en ziekte;
- vrij van angst en stress;
- vrij om natuurlijk gedrag te vertonen.

## 1.2 Het actualiseringsproces

De actualisering is tot stand gekomen door verschillende stappen die afgelopen jaar zijn ondernomen. Het oude beleid is geëvalueerd. Input is in de eerste maanden van 2024 opgehaald bij stakeholders en partners. In mei is de Raadsinformatieavond gehouden en in de maanden voor de zomer zijn de inwoners bevroegd middels een enquête.

### 1.2.1 Input stakeholders/ partners

Veel mensen die professioneel met dieren werken, vinden dat er meer voorlichting aan inwoners gegeven moet worden. Zodat mensen zich meer bewust worden van wat het hebben van een huisdier inhoudt. Aan de andere kant moeten de faciliteiten voor dieren voldoende zijn, zoals (losloop)gebieden voor honden. Als afspraken niet worden nageleefd, wordt handhaving als verbetering genoemd. Om dit allemaal te realiseren wordt een verbeterde samenwerking en afstemming met stakeholders, partners genoemd.

<sup>1</sup> [wetten.nl](https://wetten.nl) - Regeling - Wet dieren - BWBR0030250 (overheid.nl)

Onze Stadsboerderij heeft inmiddels het Keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderij,<sup>2</sup> het is gewenst dat ook de andere kinderboerderijen dit keurmerk krijgen. Nagegaan moet worden of aan alle kwaliteitseisen wordt voldaan. Tot slot is extra inzet voor huisdieren en wilde dieren gewenst. Zie bijlage 3.

### 1.2.2 Raadsinformatiebijeenkomst

De Raadsinformatiebijeenkomst vond plaats op 22 mei 2024. Deze avond was gericht op het informeren van betrokken raadsleden en het verzamelen van eventuele opmerkingen. De aanpak van meeuwen, honden en ganzen kwam meerdere malen ter sprake. Daarnaast is het informeren en voorlichten van dierenbezitters en leerlingen op scholen in Alkmaar een centraal thema. Het verbeteren van het gedrag van inwoners ten opzichte van dieren wordt ook belangrijk gevonden, net als de handhaving op ongepast gedrag, zoals het niet opruimen van hondenpoep.

### 1.2.3 Input inwoners

In juni 2024 is in de Stadskrant een oproep geplaatst om te reageren op vragen die betrekking hebben op het dierenwelzijn in de gemeente Alkmaar. In bijlage 4 is te zien hoe er is gereageerd. De inwoners die hebben gereageerd zijn over het algemeen positief. De reacties van inwoners die een beroep hebben gedaan op de dierenambulance en dierenbescherming variëren van matig tot heel goed. Wat het welzijn van dieren betreft, is er onder andere aandacht gevraagd voor aanpak van vuurwerk. De informatie van de Dierenbescherming over huisdieren wordt nog niet veel gebruikt. Uit de reacties blijkt echter dat men wel weet waar ze informatie kunnen vinden en wat ze moeten doen om overlast te voorkomen. In de gemeente Alkmaar wordt dierenmishandeling gezien en maakt men er ook melding van. Tenslotte worden er in de reacties meerdere adviezen gegeven voor verbetering van dierenwelzijn en biodiversiteit.

### 1.2.4 Evaluatie

De opvang en vervoer van dieren in Alkmaar is naar tevredenheid bij de Dierenbescherming ondergebracht. Hierbij wordt samengewerkt met de regiogemeenten.

Inhoudelijk is er veel gefaciliteerd voor huisdieren, waaronder voorzieningen voor honden. Toch is er nog veel behoefte aan informatie over huisdieren, hierover is meer in het hoofdstuk Huisdieren te lezen. De kinderboerderijen spelen een belangrijke rol bij het informeren van inwoners over dieren. Wij zullen de kinderboerderijen stimuleren om het diervriendelijke voorbeeld te geven.

Op enkele punten kan de samenwerking en afstemming met betrokken partijen verder versterkt worden. In samenwerking met de betrokken partijen wordt over uitbreiding van de voorzieningen voor wilde dieren nagedacht. Tot slot, bij het aanpakken van de hinder van dieren is het van belang dat dit op een natuurvriendelijke en zoveel mogelijk diervriendelijke wijze gebeurt. Zie bijlage 2.

## 1.3 Leeswijzer

Na het voorwoord, deze inleiding en de beleidsuitgangspunten is de opbouw van dit beleidsdocument globaal op te delen in drie delen, namelijk de taken voor de gemeente (hoofdstuk 3). Daarna volgen huisdieren, de in het wild levende dieren en recreatie met dieren (hoofdstuk 4, 5 en 6). In hoofdstuk 7 is educatie en communicatie uitgewerkt.

Tenslotte is in bijlage 1 een indruk gegeven van de wetten die betrekking hebben op het welzijn van dieren. Bijlage 2 bestaat uit de evaluatie. Daarna volgt de samenvatting van de input die van inwoners, stakeholders en partners is gekregen.

---

2 Keurmerk Diervriendelijke kinderboerderijen | Diervriendelijke Kinderboerderijen



## 2. Beleidsuitgangspunten

Overzicht van de beleidsuitgangspunten uit de hierop volgende hoofdstukken 3 tot en met 7.

3

Zoveel als mogelijk voorkomen van dierenmishandeling door voorlichting aan medewerkers die in hun werk hiermee geconfronteerd kunnen worden.

4

Hondenvoorzieningen blijven realiseren in heel gemeente Alkmaar.



**Nieuw:** Organiseren en/ of ondersteunen van chip- en neutraliseringsacties voor katten.

**Nieuw:** Onderzoek of gemeente Alkmaar de in de buurgemeenten aan hondeneigenaren opgelegde geboden over kan nemen.



**Nieuw:** Onderzoeken of dierenbuddy's voor Alkmaar zin hebben.

5

Hinder door dieren wordt bestreden wanneer de volksgezondheid en -veiligheid bedreigd wordt.

Ondersteunen van overige dieren waar mogelijk.

**Nieuw:** In 2025 meeuwenonthefing evalueren en daarbij onderzoeken of de ontheffing vaker ingezet kan worden.



Bij werkzaamheden in de openbare buitenruimte wordt volgens de geldende gedragscode soortbescherming gemeenten gewerkt.

Uitvoeren meersporenbeleid meeuwenhinder.



**Nieuw:** Stimuleren van de voorlichting aan vissers om verwondingen van vissen te voorkomen.

Aanpak van de hoeveelheid ganzen door eieren van ganzen te behandelen.

6

**Nieuw:** Alkmaarse kinderboerderijen stimuleren om aan te sluiten bij het dierenwelzijnskeurmerk voor kinderboerderijen.



Bij evenementen met dieren de organisatoren informeren over hun verantwoordelijkheden met betrekking tot de dieren.

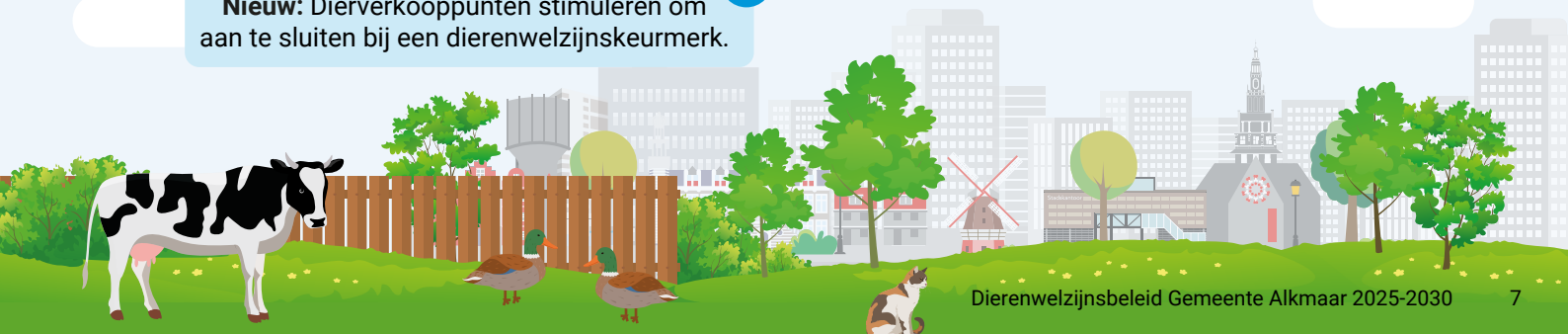
7

Verbeteren van de kennis over omgang met dieren door educatie.



**Nieuw:** Verbeterde resultaten door meer inzet op afstemming met de samenleving en kennispartners.

**Nieuw:** Dierverkooppunten stimuleren om aan te sluiten bij een dierenwelzijnskeurmerk.





## 3. Dieren in Nood

### 3.1 Inleiding

Iedere inwoner van Alkmaar is wettelijk verplicht om een dier in nood te helpen, zoals vastgelegd in de Wet Dieren.<sup>3</sup> In de Omgevingswet (voorheen de Wet Natuurbescherming)<sup>4</sup> staat dat in het wild levende dieren zoveel mogelijk met rust gelaten moeten worden. Dieren helpen kan bijvoorbeeld door de Dierenambulance of de Dierenbescherming te bellen, dit geldt ook wanneer men twijfelt over hulp voor in het wild levende dieren.

### 3.2 Opvang en vervoer

De gemeente Alkmaar heeft de wettelijke verplichting om huisdieren op te vangen, wanneer het vermoeden bestaat dat ze een eigenaar hebben. Als het dier niet binnen veertien dagen wordt opgehaald door de eigenaar, wordt gemeente Alkmaar eigenaar van het dier. Vervolgens kan het dier een nieuwe eigenaar krijgen.

Samen met omliggende gemeenten heeft gemeente Alkmaar een dienstverleningsovereenkomst met de Dierenbescherming afgesloten om het vervoer en de opvang van dieren uit te voeren. Dit betreft de volgende gemeenten; Alkmaar, Bergen, Heiloo, Dijk en Waard, Hollands Kroon en Schagen.

Opvang van huisdieren in de regio betreffen:

- Zwerfdieren;
- dieren in noodgevallen bij huisuitzettingen, detentie of opname/ arrestatie/ huiselijk geweld;
- rampen waarbij dieren zijn betrokken.

De Dierenbescherming verzorgt het ophalen van kadavers en het vervoer en opvang van wilde dieren in nood. Dit is van belang voor de volksgezondheid daar mensen bijvoorbeeld botulisme op kunnen lopen door contact met dode vissen of watervogels. Botulisme is een vergiftiging

<sup>3</sup> [wetten.nl](https://wetten.nl) - Regeling - Wet dieren - BWBR0030250 (overheid.nl)

<sup>4</sup> [Wetgeving voor natuurbescherming in Nederland | Natuur en biodiversiteit | Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl)



door *botulinetoxine* die bij mensen kan leiden tot o.a. verlamming.

Het vervoer wordt uitgevoerd door Stichting Dierenambulance Noord-Holland Noord en de opvang vindt plaats in Dierentehuis Alkmaar te Purmerend, het Knaagdierencentrum te IJmuiden en Vogelopvang te Krommenie. Mogelijk verandert de huisvesting/ locatie van de uitvoerende organisaties in de komende periode. De Dierenbescherming is het proces gestart om een nieuwe vestiging in Tuitjenhorn te realiseren. De opvang en het vervoer van dieren wordt naar tevredenheid uitgevoerd. Gemeente Alkmaar gaat controleren of dieren meegenomen zijn in de rampenplannen van de gemeente.

### 3.3 Dierenmishandeling

Niemand mag een dier mishandelen. Als er sprake is van mishandeling kan dat gemeld worden bij meldpunt 144 via telefoonnummer 144. Vervolgens wordt de melding behandeld door de Politie, De Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID)<sup>5</sup> en/ of de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)<sup>6</sup>

Eind 2023 werd in de raadsinformatiebrief over dit onderwerp een licht stijgende trend in dierenmishandeling benoemd.

Zoveel als mogelijk voorkomen van dierenmishandeling door voorlichting aan medewerkers die in hun werk hiermee geconfronteerd kunnen worden.

### 3.4 Dierenwelzijn en de organisatie

Meerdere onderdelen van gemeente Alkmaar hebben met Dierenwelzijn te maken. Zo hebben wij beleidsadvies Dierenwelzijn en houden onze BOA's bijvoorbeeld toezicht op de handhaving van de regels zoals die voor o.a. honden gelden. Bij de aanvraag van evenementenvergunningen neemt de unit Veiligheid de dierenwelzijnsaspecten mee. Medewerkers in het sociaal domein krijgen te maken met dierenmishandeling en kunnen ter plekke signaleren wat er gaande is. Stadswerk072 beheert de Stadsboerderij en voert het beleid uit met betrekking tot honden en hinder door dieren. Bij werkzaamheden in de buitenruimte houdt Stadswerk072 rekening met de dierenwelzijnsbelangen. Vastgoedmedewerkers beheren o.a. de gebouwen van de Stadsboerderij.

<sup>5</sup> [Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn \(dierenbescherming.nl\)](https://www.landelijkeinspectiedienst.nl/)

<sup>6</sup> [Home | NVWA](https://www.nvwa.nl/)



## 4. Huisdieren

### 4.1 Inleiding

De in het vorige beleid genoemde gezelschapsdieren, worden hier huisdieren genoemd. Deze term wordt vaker binnen dit werkveld gebruikt. Onder huisdieren worden o.a. honden, katten, vogels, vissen en diverse knaagdieren verstaan. Deze hebben een belangrijke maatschappelijke functie, zoals het voorkomen van eenzaamheid, stimuleren van beweging door het uitlaten van dieren en het leren over hoe om te gaan met de verzorging van deze dieren.

### 4.2 Honden

In de gemeente Alkmaar wordt veel geïnvesteerd in faciliteiten voor honden. Er zijn acht hondstrandjes, vijf afgesloten hondenterreinen, vier trimbanen en verspreid door de hele gemeente hondenlosloopveldjes en hondenhalthes. Bij de hondenhalthes zijn afbreekbare hondenpoepzakjes en afvalbakken beschikbaar. De komende jaren zal op plekken waar dat nodig wordt geacht nog meer geïnvesteerd worden. De inbreng van inwoners wordt hierin meegenomen.

Uitgangspunt is dat honden binnen de bebouwde kom aangeliind moeten zijn en buiten de bebouwde niet. De uitzonderingen hierop zijn vastgelegd in een aanwijzingsbesluit. Op de website van gemeente Alkmaar vindt u de aangewezen hondengebieden, zoals losloopgebieden, aanlijngebieden en verbodsgebieden. Er geldt een opruimplicht voor hondenpoep.

De gemeente vindt het belangrijk dat goede informatie over honden voor inwoners beschikbaar is. Er wordt nagedacht over informatie met betrekking tot ziektes, kosten en omgang met honden.

De eigenaar heeft plichten bij het hebben van een hond. Een hond moet gechipt en geregistreerd zijn en een paspoort hebben. De chipplicht geldt vanaf 2013 en het paspoort vanaf 2021. De eigenaar is verantwoordelijk voor het gedrag van zijn hond.

Hondenvoorzieningen blijven realiseren in heel gemeente Alkmaar.

### Gevaarlijke honden

Honden bijten soms mensen of andere dieren. Dit kan ernstige gevolgen hebben voor de slachtoffers. De gemeente Alkmaar wil het aantal bijtincidenten zo laag mogelijk houden. De eigenaren moeten voorkomen dat hun hond iemand bijt. Een eigenaar moet zijn hond begrijpen en zich afvragen waarom zijn hond bepaald gedrag vertoont. Hiervoor zijn cursussen te volgen en er is informatie in te winnen bij onder andere de Dierenbescherming.

Muilkorf- en aanlijngeboden worden op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening, artikel 2.44 opgelegd. Gemeente Alkmaar en de (dieren) politie hebben uitgangspunten geformuleerd voor de aanpak van gevaarlijke honden. Dit is het Protocol Bijtincidenten dat geactualiseerd wordt op basis van praktijkervaring en afstemming tussen gemeente en (dieren)politie. Hierbij gaat het onder andere om beslissingen omtrent het in beslag nemen of in laten slapen van een hond. Regelmatig stemmen gemeente Alkmaar en de (dieren)politie lopende zaken en de werkafspraken af.

De aan hondeneigenaren opgelegde geboden gelden alleen in de betreffende gemeente. Om te voorkomen dat inwoners uit buurgemeenten hun gevaarlijke hond in gemeente Alkmaar gaan uitlaten zou gemeente Alkmaar de opgelegde geboden uit de buurgemeenten over willen nemen. Wanneer dit niet mogelijk is zal de gemeente Alkmaar zich inzetten om dit mogelijk te maken.

Landelijk worden de gegevens van gevaarlijke honden in het LHD (Landelijk Honden Dossier) opgeslagen. Gemeente Alkmaar gaat onderzoeken of het LHD de informatie-uitwisseling tussen de betrokken partijen kan verbeteren.

**Nieuw:** Onderzoek of gemeente Alkmaar de in de buurgemeenten aan hondeneigenaren opgelegde geboden over kan nemen.



## 4.3 Katten

Een van de meest voorkomende huisdieren is een kat. In Nederland zijn er miljoenen en in de gemeente Alkmaar duizenden, de exacte aantallen zijn onbekend. Wanneer een gechipte kat wordt gevonden en opgevangen, kan deze gemakkelijk door de eigenaar worden gevonden en snel worden opgehaald. Als het ophalen van de kat langer dan twee weken duurt, wordt de gemeente Alkmaar eigenaar en kan er gezocht worden naar een nieuwe eigenaar.

Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur wil een landelijke chip- en registratieplicht invoeren<sup>7</sup> voor katten. Steeds meer landen in Europa hebben dit al ingevoerd. Het is nog onzeker of en wanneer dit in Nederland zal gebeuren, maar er worden al gesprekken gevoerd met provincies, gemeenten, natuurorganisaties en dierenwelzijnsorganisaties.

Zwerfkatten kunnen zorgen voor verspreiding van ziekten en overlast door bijvoorbeeld op zoek te gaan naar eten. Om het aantal zwerfkatten terug te dringen wordt de Trap-Neuter -Return/ Relocate -Care -methode toegepast (TNRC). Dit betekent vangen, neutraliseren (castreren/steriliseren), terugbrengen en monitoren.

Steeds vaker worden deze acties regionaal of landelijk georganiseerd. Hierdoor kan veel overlast, verwaarlozing, mishandeling en ander dierenleed voorkomen worden. Diervizier<sup>8</sup> heeft voorlichting over deze acties georganiseerd.

De gemeente is voorstander van het chippen van katten en het uitvoeren van TNRC acties. De gemeente zal deze acties gaan organiseren en/of ondersteunen.



**Nieuw:** Organiseren en/ of ondersteunen van chip- en neutraliseringsacties voor katten.

<sup>7</sup> Landelijke chipplicht voor katten om kat en baasje sneller te herenigen | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl

<sup>8</sup> Diervizier

## 4.4 Overig

Niet alle dieren zijn geschikt om als huisdier te houden. Sommige dieren hebben namelijk een ingewikkelde verzorging nodig en/ of kunnen ziektes overdragen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft een huis- en hobbydierenlijst opgesteld. De lijst is te vinden op de website van [www.rvo.nl](http://www.rvo.nl). Op deze lijst staan de dieren die vanaf 1 juli 2024 in Nederland gehouden mogen worden als huisdier. Als een dier vóór 1 juli 2024 in bezit is, mag het in bezit blijven (overgangsrecht) tot het dier overlijdt of verkocht wordt, er mag niet mee gefokt worden. Voor organisaties met een dierentuinvergunning gelden uitzonderingen.

## 4.5 Dierenbuddy

‘Een Dierenbuddy voorkomt eenzaamheid bij dier en mens’, is de slogan voor het inzetten van dierenbuddy’s. Dankzij de hulp van een dierenbuddy hoeven ouderen en chronisch zieken bijvoorbeeld geen afscheid te nemen van hun huisdier. De dierenbuddy helpt hen bij de zorg voor hun dier, waarbij voorkomen wordt dat het dier uit zijn vertrouwde omgeving moet vertrekken.

De gemeente Alkmaar ziet de mogelijke inzet van een dierenbuddy zelfs nog breder dan de zorg voor het dier. Het kan zinvol zijn als de dierenbuddy ook een signaleringsfunctie heeft. Het doel is dan vooral om de behoefte van de eigenaar te achterhalen en daarop in te spelen.

**Nieuw:** Onderzoeken of dierenbuddy’s voor Alkmaar zin hebben.



## 4.6 Minimabeleid

Op dit moment is er geen aparte regeling binnen het minimabeleid voor dieren.

De gemeente Alkmaar zal de inwoners informeren over de gevolgen van de aanschaf van dieren en attenderen op verzekeringen voor (huis)dieren en op bestaande faciliteiten. Dit draagt bij aan het voorkomen van kosten die moeilijk gedragen kunnen worden.

## 4.7 Paardensport

In Alkmaar zijn er vele paardenliefhebbers die maneges bezoeken of privé paarden bezitten. De gemeente staat voor vooruitstrevende paardensport zonder aantasting van paardenwelzijn. Daarvoor vindt de gemeente het belangrijk dat er goede informatie beschikbaar is met betrekking tot paardenwelzijn, positieve trainingsmethodes en het herkennen en voorkomen van angst, pijn en stress bij paarden.<sup>9 10</sup>

In het buitengebied en de dorpen zijn vele paardeneigenaren. Het dagelijks geven van vrije beweging met soortgenoten is een wettelijke verplichting die de gemeente hoog in het vaandel heeft. Daarom zet de gemeente in op het faciliteren van vergunningen voor vrije uitloopweides en in het geval van agrarische bedrijven, schuilstallen. Hierbij is er aandacht voor natuurlijke afscheidingen zoals inheemse struiken en houtwallen vanwege hun positieve effect op de biodiversiteit.<sup>11</sup>

9 <https://www.licg.nl/weidedieren/pijn-herkennen-bij-paarden/>

10 Het gebruik van hulp- en trainingsmiddelen bij honden en paarden <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2024D39616>

11 <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/stip-op-de-horizon--paard-mens-en-natuur-in-verbinding?id=1215519>





## 5. In het wild levende dieren

**In Alkmaar genieten inwoners van de natuur waar vele dieren zoals vogels, bijen en andere dieren leven. Toch kunnen sommige inwoners overlast ervaren. Dit hoofdstuk gaat over hoe de gemeente Alkmaar met verschillende situaties omgaat. Het welzijn van in het wild levende dieren heeft raakvlakken met andere beleidsvelden binnen de gemeente, in dat geval wordt afgestemd.**

### 5.1 Jacht

In Nederland is de jacht geregeld via verschillende wet- en regelgevingen. De belangrijkste hiervan is de Omgevingswet, daarnaast zijn vergunningen nodig en dient een jager lid te zijn van een wildbeheereenheid. De Nederlandse wet maakt onderscheid tussen jacht en wildbeheer/ schadebestrijding.

- Jacht (het jagen voor voedsel) beperkt zich tot enkele soorten die door rijksoverheid worden bepaald. Op dit moment (2024) staat de gemeente Alkmaar geen jacht toe op de gebieden van de gemeente.
- Wildbeheer: populatiebeheer, schadebestrijding en overlastbestrijding. Voor populatiebeheer heeft provincie de verplichting een faunabeheerplan te hebben. De Faunabeheer-

eenheid NH stelt deze op en biedt deze ter goedkeuring aan provincie Noord-Holland en vraagt ontheffingen aan bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De Wildbeheereenheid De Schermeer e.o. draagt conform deze regelgeving zorg voor populatiebeheer in het landelijk gebied van de gemeente Alkmaar.

### 5.2 Hinder van dieren

Gemeente Alkmaar zet in op een diervriendelijke omgang met dieren en wil de hinder van dieren zoveel mogelijk op dier- en natuurvriendelijke wijze voorkomen en/ of oplossen. Een voorbeeld is een slimme inrichting van de omgeving, zoals gedooggebieden voor bepaalde dieren. Een ander

voorbeeld is ervoor zorgen dat er zo min mogelijk voedsel te vinden is in gebieden waar je bepaalde dieren juist niet wilt hebben.

Er zijn verschillende dieren die hinder kunnen veroorzaken zoals ratten, muizen en wespen. De gemeente heeft de wettelijk plicht om dieren die een bedreiging voor de volksgezondheid en -veiligheid vormen te weren en te bestrijden. In eerste instantie is de eigenaar van de grond zelf verantwoordelijk voor het voorkomen en eventueel bestrijden van de overlast.

In de gemeente Alkmaar wordt vooral hinder van meeuwen en ganzen ervaren. Daarom worden deze dieren verder in dit hoofdstuk apart beschreven. Wanneer overbevolking van het ene dier zorgt dat een ander dier daar niet kan leven kan dat een reden zijn voor een interventie. Dit gebeurt te allen tijde in overleg met betrokkenen en zorgvuldig volgens de Omgevingswet. Dit betekent bijvoorbeeld dat er rekening wordt gehouden met het broedseizoen.

De meest diervriendelijke aanpak van de hinder is het voorkomen ervan. Denk hierbij vooral aan het niet beschikbaar zijn van voedsel en schuilplekken. Naast de rol die de gemeente daarin kan spelen door te zorgen dat het afval niet bereikbaar is voor de dieren, is hier ook een belangrijke rol voor de inwoners weggelegd. Door de inwoners te informeren over de gevolgen van het achterlaten van afval, het voeren van dieren, het niet afgesloten bewaren van voedsel en het aanbieden van schuilplekken voor dieren kan een belangrijk deel van de overlast op een diervriendelijke wijze voorkomen worden.

De gemeente zal dan ook inzetten op preventie van de overlast door voorlichting en communicatie. Stadswerk072 bestrijdt voor gemeente Alkmaar de ervaren hinder door dieren en maakt hierbij vaak gebruik van gespecialiseerde bedrijven.

Hinder door dieren wordt bestreden wanneer de volksgezondheid en -veiligheid bedreigd wordt.



### 5.2.1 Meeuwen

De gemeente heeft de wettelijke plicht om dieren die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid en -veiligheid te bestrijden. In de afgelopen beleidsperiode is veel aandacht aan meeuwen besteed. In Alkmaar wordt namelijk hinder ervaren van meeuwen. Tegelijkertijd zijn meeuwen een beschermde diersoort. Gemeente Alkmaar heeft sinds 2022 als enige gemeente in Nederland een ontheffing van de Provincie/Omgevingsdienst Noord-Holland Noord voor o.a. het verplaatsen van nesten. Indien er sprake is van een situatie die de volksgezondheid of openbare veiligheid in gevaar brengt wordt in principe over gegaan op nestbeheer.

Onderdeel van de ontheffing is de beschikbaarheid van drie bedrijventerreinen (Boekelermeer, Oudorp en Beverkoog) als gedoogzone voor meeuwen. De hoeveelheid meeuwenklachten is in 2023 ongeveer gehalveerd maar het is nog te vroeg om een directe relatie te leggen met het broeden van de meeuwen binnen deze gedoogzones.

Dankzij de ontheffing kunnen bijvoorbeeld nesten worden verplaatst en eieren behandeld zodat ze niet uitkomen. Dit mag echter pas gedaan worden als aan strikte voorwaarden voldaan wordt. Daardoor kan de ontheffing beperkt ingezet worden. De inwoners verwachten dat er dankzij de ontheffing meer gedaan kan worden.

De huidige ontheffing is geldig tot eind 2026. In 2025 evalueren wij de meeuwenontheffing en onderzoeken daarbij of de ontheffing vaker ingezet kan worden.

**Nieuw:** In 2025 meeuwenontheffing evalueren en daarbij onderzoeken of de ontheffing vaker ingezet kan worden.



De meeuwenhinder pakt de gemeente aan door bewustwording en communicatie. Bewustwording en communicatie vindt het gehele jaar door plaats, maar de focus ligt hierbij vóór en tijdens het broedseizoen. De kern van deze communicatie is om mensen te informeren hoe zij het beste meeuwenoverlast kunnen voorkomen en dat zij meldingen kunnen doen.

Uitvoeren meersporenbeleid meeuwenhinder.

### 5.2.2 Ganzen

In Nederland hebben we veel laaggelegen graslanden, veel water en zachte winters, wat ganzen aantrekt. Deze leven ook in stadsparken/-wijken, dat kan overlast veroorzaken en de biodiversiteit aantasten. De meeste ganzensoorten zijn beschermde inheemse diersoorten. Sommige ganzensoorten zoals de boerengans en de nijlgans zijn geen beschermde inheemse diersoort. De niet beschermde ganzen mogen in principe met de hand gevangen worden om overlast te voorkomen. Onder bepaalde voorwaarden van de provincie mag de overlast van enkele beschermde ganzensoorten, zoals de grauwe gans bestreden worden.

De gemeente Alkmaar verhelpt overlast bij voorkeur op een diervriendelijke manier. Eén van deze methoden is het voorkomen van overlast door het behandelen van ganzeneieren. Hierdoor komen de eieren niet uit wordt groei van het aantal ganzen beperkt.

De methode waarbij eieren van ganzen worden behandeld en weer terug worden gelegd is een diervriendelijke manier om de groei van de ganzenpopulatie te voorkomen. Wanneer de eieren niet worden behandeld komen ze uit en groeit de ganzenpopulatie sterk. Als de eieren uit het nest worden gehaald en niet worden teruggelegd kan een gans tot wel vijftig eieren per jaar leggen.

Wanneer deze wijze van aanpak onvoldoende resultaat oplevert en ganzen een bedreiging voor de biodiversiteit vormen zal gemeente Alkmaar mogelijk aanvullende maatregelen treffen.

Naast het behandelen van eieren moedigt de gemeente inwoners aan om ganzen niet te voeren.

Aanpak van de hoeveelheid ganzen door eieren van ganzen te behandelen.

## 5.3 Hengelsport, vissen

Veel inwoners beleven plezier aan de hengelsport. Het komt echter voor dat vissen als gevolg van de hengelsport verwond worden. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen is het van belang dat er goede voorlichting aan de vissers plaats vindt zodat vissen niet nodeloos verwond worden. Gemeente Alkmaar zal dit stimuleren en hierover met de verantwoordelijke stakeholders in overleg gaan.

**Nieuw:** Stimuleren van de voorlichting aan vissers om verwondingen van vissen te voorkomen.



Als gevolg van het vissen kan er vislood in het water achterblijven. Lood is giftig en heeft schadelijke effecten op het milieu.

Sportvisserij Nederland en de federaties, waaronder Sportvisserij MidWest Nederland, werken sinds 2018 samen met de Rijksoverheid, Unie van Waterschappen, Natuurmonumenten en Dibevo in de Green Deal Sportvisserij Loodvrij. De Green Deal partners hebben de afgelopen jaren verschillende actieplannen uitgewerkt om tot een volledig loodvrije hengelsport in 2027 te komen.

## 5.4 Gedragscode voor openbare buitenruimte

Inheemse wilde dieren worden beschermd door de Omgevingswet. Bij werkzaamheden buiten, werken de gemeente en Stadswerk072 volgens de actuele gedragscode soortbescherming gemeenten. Dit betekent dat de groen-medewerkers tijdens hun onderhoudswerk zorgvuldig omgaan met (de mogelijke aanwezigheid van) dieren. Deze gedragscode geeft aan hoe medewerkers dat moeten doen. Er wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met het broedseizoen in verband met (weide)vogels en er worden maatregelen genomen als bijvoorbeeld egels worden aangetroffen. Zie: [Overzicht gedragscodes \(rvo.nl\)](#).

Door volgens de gedragscode soortenbescherming gemeenten te werken wordt zorgvuldige omgang met planten en dieren gewaarborgd.

Bij werkzaamheden in de openbare buitenruimte wordt volgens de geldende gedragscode soortbescherming gemeenten gewerkt.

## 5.5 Inzet voor overige dieren

De gemeente Alkmaar ondersteunt nog meer dieren waar mogelijk. Samen met de inwoners en de Stichting Animo heeft de gemeente Alkmaar in 2023 en 2024 bijvoorbeeld meer dan honderd gierzwaluwnestkasten geplaatst.

In de komende periode gaat de gemeente Alkmaar amfibieën uit de put helpen door op de plaatsen waar dat het meest resultaat op zal leveren trapjes in de put te plaatsen. De padden kunnen dan zelfstandig uit de put klimmen. Amfibieën zoals padden kunnen namelijk bij hun trek in putten vallen waar ze niet meer uit kunnen komen. Jaarlijks zal de gemeente een gebied selecteren waar het meeste resultaat verwacht wordt van het plaatsen van de trapjes en daar enkele honderden putten van trapjes voorzien. Naast deze te plaatsen voorzieningen zijn in gemeente Alkmaar al diverse tunnels en afschermingshekken geplaatst om dieren de gelegenheid te bieden veilig rond te trekken

Ondersteunen van overige dieren waar mogelijk.

Vaak is niet van tevoren in te plannen welke dieren hulp nodig hebben. Om hier wel rekening mee te houden reserveert gemeente Alkmaar jaarlijks middelen om toch de nodige ondersteuning te kunnen leveren.





## 6. Recreatie met dieren

**Het dierenwelzijnsbeleid heeft betrekking op een breed scala aan situaties die met dieren te maken hebben. Los van huisdieren en in het wild levende dieren wordt er ook recreatief met dieren omgegaan, zoals bij kinderboerderijen en tijdens evenementen.**

### 6.1 Kinderboerderijen

Kinderboerderijen hebben een recreatieve en educatieve functie, dat wil zeggen dat bezoekers ook kunnen leren over het gedrag van dieren en hoe respectvol om te gaan met dieren.

De afgelopen jaren, tijdens de beleidsperiode 2020 – 2024, is ingezet op de kwaliteit van kinderboerderijen in de gemeente Alkmaar. Er zijn vier kinderboerderijen in de gemeente Alkmaar (zeshonderd in Nederland), namelijk De Rekerhout, De Wijkboerderij Alkmaar, De Stadsboerderij De Hout en De Kleine Artis. Deze vier kinderboerderijen trekken volgens de besturen duizenden bezoekers per jaar.

De Stadsboerderij De Hout heeft als eerste gemeentelijke kinderboerderij het keurmerk

diervriendelijke kinderboerderij gekregen. Het keurmerk houdt in dat dieren leven in een omgeving die meer aansluit op hun behoeften. Varkens kunnen bijvoorbeeld lekker in de modderpoel wroeten, geiten kunnen klimmen en dieren kunnen zich terugtrekken als ze rust willen. Ook kunnen de dieren op de Stadsboerderij geen kleintjes meer krijgen. In plaats daarvan krijgen dieren, die bijvoorbeeld in een opvang zitten, een plek op deze Stadsboerderij.

De andere drie kinderboerderijen worden niet door gemeente Alkmaar beheerd. Maar door kennisdeling en samenwerking tussen de kinderboerderijen te bevorderen ondersteunt de gemeente de kinderboerderijen richting het keurmerk. Het helpt de kinderboerderijen wanneer de

vrijwilligers elkaar kennen, regelmatig afstemmen, elkaar informeren en waar mogelijk advies geven.



**Nieuw:** Alkmaarse kinderboerderijen stimuleren om aan te sluiten bij het dierenwelzijnskeurmerk voor kinderboerderijen.

## 6.2 Evenementen

Binnen de gemeente Alkmaar vinden evenementen plaats waarbij soms ook dieren gebruikt worden. Op landelijk niveau is de wetgeving met betrekking tot dierenwelzijn "uitputtend" geregeld. Gemeente Alkmaar mag daarom niet op grond van dierenwelzijn een evenementenvergunning weigeren. Omdat de gemeente hecht aan het welzijn van dieren bij een evenement heeft zij de onderstaande aandachtspunten opgesteld voor evenementenorganisatoren ten behoeve van dierenwelzijn:

- Zorg voor voldoende water en voedsel;
- zorg voor een goede ondergrond (bodembedekker);
- creëer een ruimte waar de dieren kunnen liggen;
- zorg voor voldoende afstand tussen publiek en dieren;
- plaats geen dieren in de nabijheid van een geluidsinstallatie of muziek;

Daarnaast verwijst de gemeente naar de richtlijnen van de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit) voor het dierenwelzijn bij evenementen.

Deze informatie wordt schriftelijk aan de organisator meegedeeld bij het verstrekken van de vergunning. De gemeente gaat onderzoeken of deze aandachtspunten aangescherpt/ uitgebreid moeten worden.

Bij evenementen met dieren de organisatoren informeren over hun verantwoordelijkheden met betrekking tot de dieren.

Naast het gebruik van dieren tijdens evenementen kan het voorkomen dat een evenement invloed heeft op dieren in de omgeving van het evenement. Bijvoorbeeld een muziekfestival met luide muziek vlakbij broedende vogels die gevoelig zijn voor verstoring. Volgens de Omgevingswet mogen broedende vogels niet worden verstoord. In 2024 zijn er bijvoorbeeld bij de broedende lepelaars in Cultuurpark de Hout hekken en aanwijzingsbordjes geplaatst en zijn enkele evenementen verplaatst.

Het welzijn van dieren in de omgeving zal bij het verstrekken van de evenementenvergunning in de informatievoorziening meegenomen worden.





## 7. Educatie en communicatie

### 7.1 Educatie

De gemeente Alkmaar wil meer inzetten op educatie ten behoeve van dierenwelzijn. Dit wil de gemeente doen door voorlichting een prominentere rol te geven, campagnes te lanceren en de website [www.alkmaar.nl](http://www.alkmaar.nl) hiervoor in te zetten.

Verbeteren van de kennis over omgang met dieren door educatie.

#### Voorlichting

Op de website Natuurgids Alkmaar wordt een actueel overzicht aangeboden van de educatieve en inspirerende natuuractiviteiten voor scholen en particulieren in de regio Alkmaar. De Natuurgids wordt door Hortus Alkmaar verzorgd in opdracht van gemeente Alkmaar. Ook organisaties, zoals het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) en de Dierenbescherming zetten zich in om mensen op de juiste wijze dichterbij de natuur en dieren te brengen.

#### Campagnes

Om de inwoners van gemeente Alkmaar bewust te maken van het belang van het welzijn van dieren zullen campagnes gevoerd worden. Een belangrijke doelstelling is om mensen te informeren over de verantwoordelijkheden die eigenaren van dieren hebben. Een andere doelstelling is om mensen bewust te maken van hoe met dieren om te gaan.

#### Verkoop van dieren

Om te zorgen dat huisdieren goed verzorgd gaan worden, is het van belang dat de toekomstige eigenaren voor de aanschaf goed geïnformeerd worden over de behoeften van het huisdier. Een goede plaats om dit te doen zijn de dierenverkooppunten. Om deze verkooppunten te stimuleren deze belangrijke taak op zich te nemen gaat de gemeente onderzoeken of er naar een keurmerk als bijvoorbeeld het 'Dierbaar-keurmerk' kan worden toegewerkt. Met een keurmerk kan een verkoper bewijzen vakbekwaam te zijn en over dierenexperts te beschikken die goed, eerlijk en betrouwbaar kunnen adviseren.



**Nieuw:** Dierverkooppunten stimuleren om aan te sluiten bij een dierenwelzijnskeurmerk.



In de praktijk blijkt dat de gemeente en de stakeholders elkaar weten te vinden. Hier is echter een verdiepingsslag wenselijk. Met name betreft dit de afstemming met kennispartners en de afstemming met de samenleving door participatie en communicatie.

## 7.2 Communicatie

Samenwerking en afstemming zijn van wezenlijk belang bij het bevorderen van het welzijn van dieren.

Om de bestuurlijke afstemming te waarborgen stemmen wij regelmatig bestuurlijk af met Stichting Animo. Daarnaast vindt op ambtelijk niveau structureel en incidenteel overleg plaats met kennispartners. Denk hierbij bijvoorbeeld aan Stadswerk072, Politie, kinderboerderijen, gemeenten, landelijke en provinciale overheden, leveranciers, inwoners en belangenpartijen.

Alkmaar neemt deel aan het kennisplatform Diervizier waarin kennis en ervaring op het gebied van dierenwelzijn in gemeentes gedeeld wordt om zo dierenwelzijn in gemeentes beter te kunnen borgen.

**Nieuw:** Verbeterde resultaten door meer inzet op afstemming met de samenleving en kennispartners.







# Bijlagen

## Bijlage 1

### Bijlage 1.1 Wetgeving

Dierenwelzijn begint bij de verantwoordelijkheid van de burger zelf. Primair zijn houders van dieren verantwoordelijk voor het fysieke en geestelijke welzijn van hun dier. Naast de gehouden dieren, zijn er ook de in het wild levende dieren waarvoor een zorgplicht geldt. Op grond van verschillende wetten heeft de gemeente ook taken die van invloed kunnen zijn op dierenwelzijn:

- **Wet dieren:** de Wet dieren bepaalt welke dieren gehouden mogen worden en onder welke omstandigheden. Dierenmishandeling en dierverwaarlozing zijn in de Wet dieren centrale bepalingen. Handhaving van deze wet is een taak van de politie, de Landelijke Inspectie Dienst Dierenwelzijn (LID) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). De gemeente geeft op de website aan wat inwoners kunnen doen wanneer zij een vermoeden hebben van verwaarlozing en mishandeling.
- **Burgerlijk Wetboek:** het Burgerlijk Wetboek (artikel 5:8 lid 3) bepaalt wat de taak van de gemeente is met betrekking tot gevonden dieren met een vermoedelijke eigenaar. Hier is vastgelegd dat een gemeente verplicht is om gevonden dieren (dieren met een vermoedelijke eigenaar), minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. In die twee weken heeft de eigenaar de mogelijkheid om het dier op te halen. Als de eigenaar zich niet binnen die termijn meldt bij de gemeente, dan mag de gemeente het dier verkopen of weggeven. Deze wetgeving verplicht gemeenten alleen tot de opvang en vervoer van gehouden dieren. De opvang van in het wild levende dieren is juridisch geen taak van de gemeente. De opvang, op grond van de bewaarplicht voor gehouden dieren heeft de gemeente Alkmaar uitbesteed aan het dierenasiel van de Dierenbescherming. Het vervoer van gevonden dieren wordt uitgevoerd door de Dierenambulance Noord-Holland Noord.
- **Algemene wet bestuursrecht (Awb):** heeft bepalingen over vervoer en opslaan van zaken, die ook op dieren van toepassing zijn. In het geval van huisontruimingen, arrestaties en gedwongen opname, kan de gemeente bestuursdwang toepassen voor het meevoeren en opslaan van zaken die daarvoor in aanmerking komen. Hieronder valt ook de opvang en het vervoer van dieren en bestaat op grond van de Wet dieren een zorgplicht voor dieren die daarbij betrokken zijn. De gemeente kan het dier maximaal 13 weken in opslag houden en als het dier dan niet terug kan naar de eigenaar is zij bevoegd het dier te verkopen. De gemeente is verantwoordelijk voor passend vervoer veelal geheime opslaglocatie. De Dierenbescherming draagt in Alkmaar zorg voor de uitvoering van deze wettelijke taken.
- **Wet veiligheidsregio's:** ook op het gebied van veiligheid van dieren heeft de gemeente een taak. Op grond van artikel 2 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is het college van burgemeester en wethouders belast met het organiseren van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. In artikel 3, lid 1, onderdeel b van de Wet veiligheidsregio's staat dat de brandweer moet zorgen voor de veiligheid van mens én dier bij ongevallen.
- **Omgevingswet:** (deze wet vervangt per 1 januari 2024 o.a. de Wet natuurbescherming) biedt het belangrijkste wettelijke kader voor de bescherming van in het wild levende dieren. Iedereen heeft namelijk een zorgplicht voor de natuur, waaronder ook (expliciet genoemd) de in het wild levende dieren. De bescherming is hoofdzakelijk gericht op de inheemse flora en fauna, op grond van Europese regelgeving. Voor overige soorten geldt een zorgplicht. De provincies hebben de plicht om een eigen natuurbeleid op te stellen en faunabeheerplannen op te stellen in samenwerking met de Faunabeheereenheden.
- **Algemene Plaatselijke Verordening (APV):** Een gemeente is niet bevoegd op grond van dierenwelzijn regels te stellen, omdat deze bevoegdheid landelijk is geregeld bij de minister van landbouw. De gemeente kan echter wel regels opstellen die in meer of mindere mate van invloed zijn op dierenwelzijn. Op grond van de Gemeentewet (zie artikelen 172 e.v.) is de burgemeester belast met handhaving van de openbare orde. Dit wordt geregeld in de APV waarin regels staan op het gebied van openbare orde en veiligheid, zoals een muilkorfgebod en losloopgebieden voor honden.

- **De Wet aanpak woonoverlast (Waw):** biedt de gemeente mogelijkheden om woonoverlast sneller aan te pakken. In het geval van langdurige overlast kan de burgermeester officiële waarschuwingen geven en gedragsverandering afdwingen door bijvoorbeeld een gedragsmaatregel op te leggen, wanneer buurtbemiddeling niets oplevert. Woonoverlast kan bijvoorbeeld stank- en geluidsoverlast zijn. De gemeente is op grond van de Waw bevoegd gedragsmaatregelen op te leggen. In het geval van bijvoorbeeld geluidsoverlast door een hond kan de maatregel ook zo worden opgelegd dat deze tevens in het belang van het dier is.

## Bijlage 1.2 Bestuurslagen

Hieronder een globaal overzicht van de belangrijkste taken van dierenwelzijn voor de verschillende bestuurslagen (waarin sommige taken tussen bestuurslagen overlappend kunnen zijn).

Tabel 1. Overzicht taken van bestuurslagen

Bestuurslaag/ Diersoort	Huisdieren	Landbouwdieren	Dieren in het wild
<b>Rijk</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verwaarlozing en mishandeling (LID, Dierenpolitie, NVWA)</li> <li>• Gevaarlijke dieren (Dierenpolitie)</li> <li>• Bedrijfsmatig verkopen, opvangen en fokken (NVWA)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verwaarlozing en mishandeling (NVWA)</li> <li>• Slachthuizen &amp; vervoer levende dieren (NVWA)</li> <li>• Welzijn proefdieren (NVWA)</li> <li>• Juist gebruik diergeneesmiddelen (NVWA)</li> <li>• Dierziektebestrijding (NVWA)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Stroperij &amp; nestverstoring (Dierenpolitie)</li> <li>• Aanwijzen beschermde dieren en controle op naleving (NVWA)</li> <li>• Controle op handel en bezit van invasieve exoten (NVWA)</li> </ul>
<b>Provincie</b>	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vergunning veestallen (Omgevingswet)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bescherming dieren in het wild</li> <li>• Flora- en faunabeheer</li> <li>• Vergunningverlening wildopvangcentra</li> </ul>
<b>Gemeente</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Opvang en vervoer van zwerfdieren</li> <li>• Opvang bij calamiteiten</li> <li>• Gevaarlijke honden (APV)</li> <li>• Vergunning evenementen met dieren</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vergunning evenementen met dieren APV</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vergunning evenementen met dieren APV</li> </ul>

## Bijlage 2. Evaluatie

Op 26 november 2020 is door uw raad het Beleid Dierenwelzijn 2020-2024 vastgesteld. In dit beleid staan diverse beleidsuitgangspunten. In deze bijlage vindt u de beleidsuitgangspunten **drukgedrukt**, onder elk beleidsuitgangspunt vindt u de evaluatie in een notendop.

### **Samenwerking voor dieren: Bestuurlijke vaststelling toekomstbestendige oplossing voor de opvang en het vervoer van gedomesticeerde dieren en het vervoer van in het wild levende dieren**

- Samen met de regiogemeenten hebben wij een toekomstbestendige oplossing voor de opvang en vervoer van dieren ingericht. De opvang en vervoer is naar tevredenheid bij de Dierenbescherming ondergebracht.

### **Samenwerking voor dieren: Structureel afstemmen dierenwelzijn met partners en stakeholders binnen de gemeente Alkmaar**

- Bestuurlijke afstemming vindt structureel plaats. Ambtelijke afstemming vindt naar behoefte structureel en/of incidenteel plaats. De ambtelijke afstemming met partners, stakeholders en inwoners kan versterkt worden.

### **Gezelschapsdieren: Hondenvoorzieningen (te blijven) realiseren in de gemeente Alkmaar en met name in de voormalige gemeenten Graft-de Rijk en de Schermer**

- Afgelopen jaren zijn hondenvoorzieningen in heel Alkmaar geplaatst. Het lijkt wenselijk dit zo voort te zetten. Communicatie over de hondenfaciliteiten kan versterkt worden.

### **Gezelschapsdieren: Duidelijke uitgangspunten voor de aanpak van gevaarlijke honden formuleren zoals bijvoorbeeld in de vorm van een protocol voor gevaarlijke honden**

- Wij hebben een Protocol Bijtincidenten opgesteld. Een mogelijke vervolgstap is om beleidsregels voor bijtincidenten op te stellen en samen te werken op dit thema met de buurgemeenten. Wij gaan onderzoeken of het meerwaarde heeft voor gemeente Alkmaar om zich aan te sluiten bij het landelijke honden dossier.

### **Gezelschapsdieren: Zoveel als mogelijk voorkomen van dierenmishandeling door voorlichting aan medewerkers van buurt- en wijkteams (bijvoorbeeld gebiedsconsulenten en jeugdmedewerkers)**

- Dit beleidspunt staat gepland voor 2024.

### **Kinderboerderijen: Nader overleg starten met de kinderboerderijen over aanpak/ondersteuning ten behoeve van dierenwelzijn ten aanzien van kwaliteit, educatie en toegankelijkheid**

- Afgelopen 4 jaar zijn de kinderboerderijen ondersteund ten behoeve van dierenwelzijn. De Stadsboerderij krijgt het keurmerk dier-vriendelijke kinderboerderij. Een goede vervolgstap is om de andere kinderboerderijen te stimuleren richting het keurmerk diervriendelijke kinderboerderijen.

### **Natuur en biodiversiteit: Bieden van een goede leefomgeving voor dieren in Alkmaar zoals het realiseren van insectenhôtels**

- In de afgelopen jaren zijn met verschillende acties voor dieren verblijven en nesten geplaatst. Het lijkt wenselijk om de komende jaren dit samen met de met Agenda Duurzaam Alkmaar (ADA) en natuur-inclusief bouwen verder vorm te geven.

### **Natuur en biodiversiteit: De nieuwe gedragscode voor de buitenruimte toepassen**

- Stadswerk072 werkt volgens de meest recent vastgestelde code. Deze gedragscode is van groot belang voor dierenwelzijn. Een volgende stap kan zijn dit op te nemen in de Dienstverleningsovereenkomst.

### **Evenementen: Bij evenementen met dieren het dierenwelzijn te bevorderen onder meer op grond van de wettelijke kaders; daarnaast ook andere mogelijkheden ter bevordering van dierenwelzijn zoveel mogelijk te benutten en terughoudend te zijn ten aanzien van de inzet van dieren bij evenementen. Nader verkennen of aandachtspunten bij evenementen met dieren aanscherping en/of uitbreiding behoeven**

- Wij informeren organisatoren van evenementen waar dieren bij betrokken zijn over aandachtspunten m.b.t. dieren. Het is wenselijk dit zo voort te zetten.



**Hinder door dieren: Hinder door plaagdieren wordt altijd bestreden, waarbij dit zoveel als mogelijk op natuurvriendelijke wijze gebeurt**

Afgelopen jaren zijn plaagdieren op zoveel mogelijk natuurvriendelijke wijze bestreden. Een diervriendelijkere aanpak lijkt mogelijk door meer aandacht te geven aan preventie. Communicatie speelt hier een belangrijke rol in.

**Hinder door dieren: Uitvoering meersporen-beleid meeuwenhinder**

Afgelopen periode hebben wij de meeuwenhinder middels het meersporenbeleid (onthefing, bewustwording, gedoogzones) aangepakt. Het aantal meldingen over meeuwen neemt af. De ontheffing is nauwelijks ingezet. Vraag is of de ontheffing voldoende toegevoegde waarde blijft hebben.

**Bijlage 3. Samenvatting wensen dierenwelzijn stakeholders/ partners**

Inventarisatie wensen van stakeholders/ partners m.b.t. beleid Dierenwelzijn 2025-2030

**Huisdieren**

- Honden strengere handhaving in de vogelgebieden gedurende het broedseizoen
- Wen jonge katten aan binnen te blijven, geef buitenkatten belletje dit tegen predatie
- Katten, steriliseren, castreren, chippen, toegang tot natuurgebieden voorkomen
- Met dierenartsen een potje maken om minima te ondersteunen bij kostbare ingreep dier
- Handhaving op poep opruimen en aanlijnen/ verbodsgebieden van honden
- Blijvende aandacht voor dierenmishandeling
- Opvang en vervoer van dieren (Dierenambulance, Dierenasiel)
- Inwoners informeren over de zorg voor huisdieren
- Dierenvoedselbank opzetten
- Meer afgeschermd honden train/ zwemplekken
- Blijven plaatsen van hondenvoorzieningen en hierover communiceren
- Aansluiten bij Landelijk hondendossier
- Overnemen maatregelen voor specifieke honden van de buurgemeenten, bijvoorbeeld een muilkorfgebod
- Opstellen hondenbeleidsregel bijtincidenten
- Voorwaardelijke hondenlosloopgebieden, multifunctionele hondenlosloopgebieden

**Agrarische/gehouden dieren**

- Schuilstallen voor agrarische dieren
- Verbieden roofvogelshows

**Exoten beleid**

- Halsbandparkiet, nijlgans, rivierkreeft

**Wilde dieren**

- Opvang en vervoer van dieren (Dierenambulance, Dierenasiel)
- (Vis)Lood verbieden
- Niet voeren meeuwen, eenden
- Jacht
- Aandacht voor het welzijn van vissen
- Egelsnelwegen
- Kwaliteit leefomgeving wilde dieren (waterkwaliteit, vis)
- Natuur inclusief bouwen/ verbouwen, flora faunascan
- Aandacht voor de amfibieën en reptielen, huidige doorgangen, paddentrapjes, wadi's. Motie Red de padden uit de put
- Aandacht voor vleermuizen
- Leefomgeving: aanbrengen/ onderhouden/ beschermen van broedwanden (bv Oeverzwaluwen) en broedeilanden. Nestkasten insectenhotels, vleermuishotels
- Beleid zou gericht moeten zijn op acceptatie van de aanwezigheid van meeuwen als nieuwe stadsvogels. In plaats van de borden, die attenderen op overlast, juist de overlast meer relativieren: er is feitelijk maar 2 maanden hinder van meeuwen, dus het valt best mee. Communicatie, voorlichting gedoogzones
- Werken volgens Gedragscode soortbescherming gemeenten (bestendig beheer) opnemen in DVO Stadswerk. Onderzoeken of het toegevoegde waarde heeft ook organisatiedelen van gemeente Alkmaar volgens deze code te laten werken
- Onderzoeken of een natuurtoets voor evenementen in parken of bij natuurgebieden wenselijk is
- Bedreigende soorten als muskusrat, bever
- Mogelijkheden Oudorperhout; wensen in overleg met Stichting Oudorperhout afstemmen
- Ganzenbeleid, met name voor Oudorperhout
- Mogelijkheden om uit het water, bijvoorbeeld de gracht, te komen voor dieren (en mensen)
- Voorkomen van overlast door dieren: voorlichting, vogelnestkasten bij eikenrups-processierups
- Voorlichting ganzen, meeuwen, ratten, muizen
- Meeuwen eilanden/ gedooggebieden
- Bijentuinen

#### Kinderboerderijen

- Geen vuurwerk bij kinderboerderijen/ natuurgebieden/ stadsparken
- Kinderboerderijen keurmerk diervriendelijk
- Niet meer fokken op kinderboerderijen
- Kinderboerderijen bewegen zich aan te sluiten bij keurmerk diervriendelijk
- Overleg met 4 kinderboerderijen

#### Overig

- Communicatieplan opstellen (jaar rond)
- Versterken afstemming partners stakeholders
- Jaarlijkse rapportage voortgang
- Voorlichting/ Lessen voor inwoners over dierenwelzijn
- Indeling van nota Alphen aan den Rijn/ Amsterdam/ Dierenbescherming gebruiken
- In de rampenplannen dierenwelzijn meenemen

## Bijlage 4. Input inwoners

### Belangrijkste bevindingen inwonersenquête dierenwelzijn:

1. Gebruik gemaakt van Dierenambulance en/of Dierenopvang in 2023 of 2024:
  - Nee: 70%
  - Ja: 30%
2. Ervaring met Dierenambulance en/of Dierenopvang:
  - Heel goed: 45%
  - Goed: 10%
  - Matig: 45%
  - Slecht: 0%
3. Mening over het kunnen vertonen van natuurlijk gedrag door dieren in Alkmaar:
  - Nee: 65%
  - Ja: 20%
  - Geen mening: 15%
4. Informatie ingewonnen bij de Dierenbescherming:
  - Nee/ N.v.t.: 85%
  - Ja: 15%
5. Weet u wat u kunt doen om meeuwenoverlast te voorkomen:
  - Nee: 15%
  - Ja: 85%
6. Hulp gevraagd van de gemeente voor hinder door dieren in 2023 of 2024:
  - Nee: 100%

### Samenvatting reacties inwoners

- Omstandigheden voor dieren bij evenementen als reptielenbeurs en landbouwdag zijn niet goed
- Hengelsport veroorzaakt angst stress en pijn bij deze dieren
- Visverbod invoeren op verschillende plekken
- Fijn dat de Stadsboerderij het keurmerk heeft
- Voor het welzijn van de dieren zou je geen vuurwerk moeten willen, vooral niet bij de kinderboerderijen
- Stoppen met de Draverij
- Te grote afstand naar het dierenasiel
- Niet fokken op kinderboerderijen
- Schaduwplekken in weilanden
- Ondersteuning van de instanties die voor dieren zorgen
- Beleid op ganzenoverlast
- Ga goed met dieren en je leefomgeving om dan is het leven voor de mens ook beter
- Voldoende rust en ruimte voor wilde dieren in de parken
- Houd rekening met dieren tijdens evenementen in parken of natuurgebieden
- Goed dat Alkmaar aandacht heeft voor dierenwelzijn
- Duidelijk maken waar men informatie en/of hulp kan krijgen m.b.t. dieren.
- Voorzieningen voor wilde dieren in de parken en bij nieuwbouw
- Graag veilige broedplaatsen voor meeuwen
- Sociale dieren zouden niet alleen gehouden moeten worden.
- Graag minder loslopende katten

